

Wylre en Heerlen (3 ♂♂ en 3 ♀♀), *Lirio-philus lunatus* Curt. uit Epen en Brunssum (1 ♂ en 1 ♀), *L. decipiens* Kol. uit Brunssum (1 ♂ en 1 ♀), *L. ignavus* McL. uit Heerlen, zeer zeldzaam, *Stenophylax luctuosus* Pill. uit Mechelen 1955 (2 ♂♂ en 2 ♀♀), dat de tweede Nederl. vindplaats is, *L. permistus* McL. uit Heerlen (2 ♂♂ en 1 ♀), *Anabolia nervosa* Leach uit Wylre en Mechelen (3 ♂♂ en 3 ♀♀), *Halesus radiatus* Curt. uit Mechelen en Epen (1 ♂ en 1 ♀), *Drusus annulatus* Steph. uit Holset en Mechelen 1955 (3 ♂♂ en 3 ♀♀), *Silo pallipes* Fbr. uit Mechelen en Holset 1955 (4 ♂♂ en 1 ♀), waarvan tot nu alleen de larven bekend waren, *S. piceus* Brau. uit Mechelen (2 ♂♂ en 2 ♀♀), in Nederland alleen in Z.L., doch niet zeldzaam, *Lasiocephala basalis* Kol. uit Mechelen en Epen (3 ♂♂ en 3 ♀♀), ook alleen in Z.L., maar gewoon, *Sericostoma pedemontanum* McL. uit Holset en Mechelen (3 ♂♂ en 3 ♀♀), *S. personatum* Spence uit Mechelen en Epen (2 ♂♂), die veel gewoner is dan de vorige soort en *Notidobia ciliaris* L. uit Mechelen.

Verder moet nog vermeld worden de sluipwesp *Agriotypus armatus* Walk, door Br. Arnoud uit Silo-huisjes gekweekt en waarvan hij verleden jaar 1 ♂ en 1 ♀ aan het museum geschonken heeft, maar die hier nog niet genoemd zijn.

Vlak voor de vergadering ontvingen wij nog van Br. Arnoud zo'n Silo-huisje en tevens een paar kokertjes van *Hydroptila* Sp. uit de Gulp bij Gulpen (20-3-1957). Verder mag niet onvermeld blijven een nieuwe vindplaats van het vlokreeftje *Niphargus aquilex schellenbergi* Karaman, waarvan wij ook heden enige exemplaren ontvingen, nl. de bron Keutenberg-Geul ten Z. van Schin op Geul.

Ter inleiding van de aanstonds te vertonen film vertelt de heer Van Nieuwenhoven een en ander over zijn werk als contact-bioloog. Hier in de stad is opgericht een Jeugd natuurwacht. Het werk van de natuurwachters is ingezet met het bijwonen van twee instructieve films over dit werk. De voorstellingen werden bijgewoond door ongeveer 2500 leerlingen van de hoogste klassen van de lagere scholen. Verder is er begonnen met de kadervorming onder het onderwijzend personeel. Ter voorbereiding van het werk, dat de dames en heren onderwijzers in het vervolg te doen krijgen, hebben

zij een wandeling gemaakt langs de stadswallen en door de plantsoenen onder leiding van de heren Van Nieuwenhoven, Van der Hoogt en Morreau. Daar de contact-bioloog bij zijn werk over een filmprojector moet beschikken, kan hij namens de directeur van het museum mededelen, dat deze is overgegaan tot het aanschaffen van een dergelijk apparaat, dank zij het belangrijke subsidie, dat wij van het Ministerie van O. K. en W. voor het contactwerk in 1956 hebben ontvangen. De filmprojector is een Siemens „2000" met soundbox. Vandaag zal voor de eerste keer dit toestel gebruikt worden voor de leden van het Genootschap. Vertoond wordt de geluidsfilm „Symfonie der seizoenen". Het is jammer, dat er geen tijd meer geweest was om de leden buiten de stad uit te nodigen. Na afloop spreekt de voorzitter een hartelijk woord van dank.

BOEKBESPREKING

Einführung in die Blütenbiologie door Hans Kugler, met 41 foto's en 240 afb., 278 bladz. Gustav Fischer Verlag 1956. Prijs DM. 28.

Onder bloemoekologie verstaat de schrijver de betrekkingen tussen bloemen en de haar omringende dode en levende natuur in verband met de bestuiving.

Na een beschrijving van de bouw van bloemen en van de bestuiving en de bevruchting in het algemeen behandelt de schr. de verschillende mogelijkheden van bestuiving. Vooral aan de betrekking tussen bloemen en insecten en de aanpassing van de bloem aan de verschillende manieren van de bezoekers is veel aandacht besteed.

Zeer fraai zijn de tekeningen van de vele soorten bloembestuivende insecten, zodat iedereen, die deze dieren, welke wij zo dikwijls aan het werk zien, wil leren kennen, hier een goede wegwijzer heeft. Het boek is als inleiding bedoeld, maar het is een inleiding geworden, die een flink stuk op weg helpt. Wie van bloemen en insecten meer wil weten dan de naam, vindt hier de weg om meer te ontdekken en te begrijpen van bevruchting en bouw van vele typen bloemen, die wij buiten zien.

Het boek is goed uitgevoerd en zeer aan te bevelen voor ieder, die zich voor dit prachtig onderwerp interesseert.

St.

Aquariumvissen uit Amerika III, door W. Veldhuizen. Afl. 9 van het Handboek voor de aquariumliefhebber. Uitg. Hollandia, Baarn 1956. Serieprij geb. f 5.90, losse delen geb. f 6.75.

Dit deel behandelt de belangrijke groep van de Characnoidea of karperzalmen, waartoe een groot aantal

bekende aquariumvissen behoren. De Neonvisjes vinden hier hun plaats naast een groot aantal minder bekende of pas sinds kort voor het eerst geïmporteerde soorten. Ook in dit deel vinden we een schat van gegevens en ervaringen opgedaan met deze soorten. Vooral is meer aandacht besteed aan de leefwijze en het kweken. De 32 foto's zijn zeer geslaagd. Een boek waar iedere aquariumliefhebber wat aan heeft.

St.

Flora van Nederland, Heukels-Van Ooststroom. 14e dr., bewerkt door Dr S. J. van Ooststroom. 1038 afbeeldingen. Uitg. Noordhoff, Groningen, 1956. Prijs geb. f 11.50.

Deze 14e druk van de bekende Geïllustreerde Schoolflora voor Nederland, thans verschenen onder de titel *Flora van Nederland*, is aan een grondige revisie onderworpen. Dit is natuurlijk de reden, waarom deze druk zolang op zich heeft laten wachten.

„Bij vele families en geslachten zijn de tabellen gewijzigd of nieuw opgesteld, waarbij vooral aandacht is besteed aan het scherp tegenover elkaar stellen van de kenmerken,” zo lezen wij in het voorbericht. De afbeeldingen, die vroeger tussen de tekst in stonden, zijn thans alle boven aan de bladzijden geplaatst, waardoor de tekst overzichtelijker en rustiger is geworden. Ook het formaat van de Flora is veel handiger geworden.

Dit boek aan te bevelen zou zijn uilen naar Athene brengen. Wij kunnen alleen uitgever en bewerker gelukwensen met deze uitgave.

K.

Inrichting en onderhoud van het Zee-Aquarium, door Rob Entrop. Uitg. Kosmos, Amsterdam—Antwerpen. 235 pag., 75 fotos en 71 tekeningen van de schrijver. Geb. f 13.50.

Een uitvoerig handboek, enthousiast en deskundig geschreven door de directeur van het Nederlandse instituut voor Biologische Leermiddelen en van de Stichting Biologia Maritima, het centrum voor zee-aquarianers, beide te Scheveningen. Het is de schrijver wel te vergeven, dat hij voor zijn instituut in zijn boek een beetje reclame maakt. Het mag hier wel worden gezegd, dat dit instituut een uitstekende service geeft. Maar men kan in Nederland goedkoper terecht bij het Zoölogisch Station van de Dierkundige Vereniging te Den Helder. Men moet dan echter met heel wat minder goede diensten genoegen nemen.

In het boek worden alle aspecten van het zeewater-aquarium belicht. De liefhebber van het zoetwater-aquarium moet veelal tal van banden raadplegen om zich op de hoogte te stellen van deze onderwerpen. In dit opzicht is het werk van Entrop zeker niet duur te noemen. Bovendien is het uitstekend uitgevoerd, met goede illustraties en instructieve tekeningen. De gebruiker lette echter goed op de bij de behandeling van de soorten aangegeven afmetingen. De grootte van de verschillende organismen is n.l. niet uit de fotos of te leiden. Men zou bij bestellingen anders wel eens voor merkwaardige verrassingen kunnen komen te staan.

Uit de inhoud stip ik aan: bouw en aankoop van

een aquarium; plaatsing; koelinrichting; doorluchting; filters; pompen; verlichting; inrichting; voedsel en voeding; schoonmaakbeurten; tegenslag. Het hoofdbestanddeel zijn de aquarium-bewoners zelf. Dit deel van het boek kan ook goede diensten bewijzen aan liefhebbers die zich aan onze kust met het aanspoelsel willen bezig houden. Ook wordt aandacht besteed aan de flora van het aquarium. Men vindt zelfs een paar recepten voor de vervaardiging van kunstmest. Men leest wat men moet doen met een pas aangekomen zending zeedieren of hoe men deze zelf aan de kust kan verzamelen. Achterin wordt een lans gebroken voor het vastleggen van waarnemingen in een kaart-systeem, en worden nog wenken gegeven voor het hanteren van schetsboek en camera. Tal van nuttige lijsten besluiten het werk, o.a. over glasdikten, soortelijke gewichten, voedsel, biologische stations en publieke aquaria in Europa; laagwaterstanden aan de West-europese kusten en te raadplegen lectuur.

v. N.

Virus. Die Geschichte vom geborgten Leben von W. Weidel. VIII, 186, blz., 27 afb. Springer-Verlag, Berlin 1957. (Verst. Wissenschaft, Bd. 60). DM. 7.80.

De schrijver zegt in het voorwoord, dat hij de lezers gaarne enige uren wil onderhouden over een onderwerp, dat in het middelpunt van de belangstelling staat. Hij weet ons ongemerkt, zonder sprongen, binnen te leiden in de talrijke problemen, die met het virus-vraagstuk samenhangen.

Het boek is volkomen up to date en dan weet eigenlijk iedereen, die van het virus-vraagstuk op de hoogte is, wat hij er in kan vinden. Een uitvoerige inhouds-opgave zal hem direct wegwijs maken.

Op één probleem wil ik nader ingaan: „Tot oder lebendig?” In feite eist Weidel van de levensverrichtingen hetzelfde kenmerk, dat reeds zeven eeuwen geleden St. Thomas van Aquino het karakteristieke van de levensverschijnselen noemde, nl. de zelfbeweging, d.w.z. het werken uit zich en voor zich, waardoor het leven zich van het levenloze onderscheidt. Een van de kenmerkende verschijnselen van het leven is de voortplanting. Is het zich vermenigvuldigen van virus binnen de cellen van de gastheer werkelijk een voortplanting? Kan virus zich vermenigvuldigen uit zichzelf? Is het een „sich vermehren”, vraagt Weidel. Dit is niet bezwezen. Volgens Weidel wordt virus tijdelijk opgenomen in het „Reaktionsnetz” van de levende cel en gaat de vermenigvuldiging uit van de levende cel. Dat opnemen in het „Reaktionsnetz” kan, omdat de chemische structuur van het virus zoveel overeenkomst vertoont met die van de levende cel. Wanneer dan de onbeperkte vermenigvuldiging van het virus binnen de cel geen zelfstandige uiting van het virus is, dan begrijpen wij ook de ondertitel van het boek: „Die Geschichte vom geborgten Leben”.

Vele moderne onderzoekers zijn van mening, dat virus een levend organisme is, maar men leest toch tussen de regels door hun aarzeling, je zelfs hun twijfel. Allen zullen echter met grote belangstelling kennis nemen van dit boek, dat in de hoogstaande serie „Verständliche Wissenschaft” een waardige plaats inneemt.

K.